

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

05 juni 2025

Inleiding

Inleiding

De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft via een dwarsdoorsnede van de begroting inzicht in de mate van onderhoud en de financiële lasten die daarmee gepaard gaan. Met het onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen worden de volgende kapitaalgoederen opgenomen:

1. Riolering
2. Gebouwen
3. Kunstwerken
4. Wegen
5. Water
6. Groen
7. Spelen
8. Sport
9. Begraafplaatsen
10. (straat)Meubilair
11. Verlichting & verkeersregelininstallaties (VRI)

Van deze kapitaalgoederen wordt aangegeven:

1. Het beleidskader
2. De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties
3. De vertaling van de financiële consequenties in de begroting
4. De ontwikkelingen in 2024

Beleidskader

Beheerplannen

De Visie Buitenruimte (2018) is vertaald naar beheerplannen voor de verschillende kapitaalgoederen. Hierin zijn de financiële middelen ten behoeve van het regulier onderhoud, storingsonderhoud, het planmatig (groot)onderhoud alsmede de benodigde vervangingsinvesteringen opgenomen. In de beheerplannen 2022-2025 is een keuze gemaakt voor de te hanteren beeldkwaliteit en is een jaarlijks programma opgenomen voor het ontwikkelen en het lange termijn plannen van de kapitaalgoederen (assets).

Beeldkwaliteit

We werken en sturen in het onderhoud op het afgesproken beeldkwaliteitsniveau. De lopende contracten voor onkruid- en zwerfafvalbeheersing in het groen, onkruid op verharding en de begraafplaatsen zijn gecontinueerd. We monitoren de resultaten voor beeldkwaliteit en hebben maandelijks rapportages. Verder wordt de openbare ruimte onderhouden zoals is vastgesteld in de beheerplannen 2022-2025.

Ontwikkelingen 2024

Areaaluitbreiding

Vanuit diverse (bouw)plannen wordt areaal aan de gemeente overgedragen. Het gaat hierbij om De Krijgsman deelplan 6 t/m 9, het buitenterrein van de Sporthal Bredius, het bouwplan Bredius en de Voormeerpassage. Voor het jaarlijkse periodiek onderhoud is een structurele verhoging van diverse exploitatiebudgetten verwerkt.

Prijsdruk GWW-sector

In 2024 is bij een aantal nieuwe aanbestedingen gebleken dat de marktprijzen (inschrijfprijzen) stijgen. Deze ontwikkeling zien we ook door schaarste in de markt van personeelscapaciteit (inhuur) en voor (ingenieurs)diensten.

1. Riolering

Onderhoud

Beheer en onderhoud wordt zowel planmatig als incidenteel uitgevoerd. Jaarlijks worden alle straat- en trottoirkolken, een deel van het hoofdriool en alle gemalen en pompputten gereinigd. Een deel van het hoofdriool, de gemalen en pompputten worden tevens geïnspecteerd (volgens het Gemeentelijk Rioleringsplan 2023-2026 (GRP)). Indien nodig wordt schade aan het hoofdriool hersteld.

Grootschalige vervanging

Het project "De Spiegelstraat e.o." is in 2024 aanbesteed en wordt in 2025 uitgevoerd. De voorbereidingen voor de vervanging van de riolering in de Graaf Wichmanlaan e.o., de Veerstraat, Van der Helstpark e.o., Buitendijkse en het Kocherplantsoen lopen. Deze projecten worden integraal met andere opgaven opgepakt. De uitvoering van deze projecten starten in 2025. Verder is er een start gemaakt met de voorbereiding van nieuwe grote onderhoudsprojecten en herinrichtingsplannen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Riolering	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud	1.488	1.461
Investerings *		1.142
Kapitaallasten	2.146	2.132

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

2. Gebouwen

Op diverse locaties, waaronder KDV de Meerpaal, KDV 't Mouwtje, enkele gymzalen en de gemeentewerf in Naarden zijn de CV ketels en/of boilers vervangen. In het Streekarchief in Naarden is de koelunit vervangen. Bij BFC in Bussum is de gasleiding vervangen. Er is een nieuw onderhoudscontract afgesloten voor deze installatiewerkzaamheden.

Planmatig groot onderhoud aan gevels is uitgevoerd bij o.a. De Talamander, KDV Villa Zeezicht, de gemeentewerf en de begraafplaats in Bussum. De tijdelijke onderwijshuisvesting aan de Amersfoortsestraatweg in Naarden is omgebouwd om de Vondelschool te huisvesten. Verder is de brandmeldinstallatie van de gemeentewerf in Naarden vervangen om weer te voldoen aan de huidige wet- en regelgeving en is er op de gemeentewerf in Bussum een nieuw hekwerk geplaatst.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Gebouwen	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud*	1.412	1.666
Groot onderhoud (voorziening)	1.069	511
Investerings**		6.990
Kapitaallasten	2.965	2.965

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij de programma's

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

3. Kunstwerken

Het veilig, schoon en heel houden van de civiele kunstwerken wordt volgens het beheerplan gedaan. De onderhouds- en vervangingswerkzaamheden zijn hierbij uitbesteed aan een contractaannemer voor meerdere jaren. Het planmatige onderhoud bestaat uit het reinigen, smeren en het mechanisch op orde houden van de bruggen. Schades en storingen zijn niet te voorzien, maar worden door de contractaannemer verholpen. De sluis bij de Krijgsman is hier een voorbeeld van. Vanwege het grote aantal storingen en piketoproepen zijn er ook aanpassingen gedaan aan de bediening en de informatievoorziening van de sluis.

Enkele voorbeelden van de werkzaamheden in 2024 zijn:

- Vervangen van onderdelen bij Prinses Irenebrug, Jan ter Gouwweg en een hele brug de Kwakel.
- Renovatie Hakkelaarsbrug.
- Aanbestedingen voor vervanging brug Hooftlaan en brug over de Tol.

De brugbediening is grotendeels uitbesteed aan Waternet. Door de toename van de waterrecreatie, mede als gevolg van de ontwikkeling De Krijgsman, wordt er meer gebruik gemaakt van onze waterwegen. Deze ontwikkeling brengt wel met zich mee dat het aantal brugbedieningen toe genomen is.

Door de ontwikkeling van De Krijgsman en de toevoeging van het Naarderbos, is het areaal uitgebreid. Gesprekken met het Rijksvastgoedbedrijf en Vattenfall over de overname door de gemeente van respectievelijk de Groenebrug en de PENbrug zijn nog gaande. In 2025 komt de Spieringbrug in ons beheer, in 2024 zijn daarvoor wel extra onderzoeken uitgevoerd om te beoordelen of alles in orde is en overdraagbaar. Discussie met aannemer loopt nog.

Vooruitlopend op het opstellen van het nieuwe beheerplan zijn er in 2024 inspecties uitgevoerd van beweegbare- en vaste civiele kunstwerken en de oeverconstructies.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Civiele Kunstwerken	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud*	970	1.137
Groot onderhoud (voorziening)	1.012	506
Investerings		201
Kapitaallasten	245	236

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

4. Wegen

Het dagelijks onderhoud wordt uitgevoerd door de eigen buitendienst met ondersteuning van contractaannemers. Het onderhoud wordt gedaan op basis van (visuele) inspecties, meldingen van bewoners en weggebruikers. Deze werkzaamheden omvatten o.a. :

- herstel van wegvakken inclusief geluidsreducerend asfalt
- herstel van achteruitgang van wegvakken als gevolg van opbrekingen door derden
- dichten van gaten en scheuren
- herstel van wegbelijningen
- onderhoud aan de bermen

Ook is er divers groot onderhoud uitgevoerd, veelal integraal opgepakt, zoals:

- Cort van de Lindelaan inclusief verkeerskundige aanpassingen
- Herstraten Kooltjesbuurt (in samenwerking met het Rijksvastgoed en het Arsenaal), het Componistenkwartier, de Sint Annastraat en het Adriaan Dortmansplein.

Verdere activiteiten waren:

- Op verzoek van nutsbedrijven zijn er meer opbrekingen geweest, met meer werk, tegelijkertijd zijn de degeneratie inkomsten ook hoger uitgevallen dan begroot. Een deel van die inkomsten is in latere jaren (na inklinking ondergrond) weer nodig voor herstel.
- Eind 2024 zijn er 10 bushaltes aangelegd en worden in 2025 9 abri's geplaatst voor de nieuwe buslijnen.
- Een inventarisatie door de Brandweer over de goede bereikbaarheid van bluswatervoorzieningen heeft geleid tot enkele aanpassingen in 2024 (loopt door in 2025).
- Op diverse locaties zijn de wegmarkeringen en belijningen onderhouden of vervangen. Het gehele areaal is nog niet op orde, in 2025 verder.
- Vanwege een zachte winter is er weinig inzet geweest op gladheidbestrijding. Wel is in 2024 nieuw materieel aangeschaft en zijn de strooivoertuigen voorzien van automatische route- en strooisystemen. Het handboek is herzien en de strooiroutes herijkt en gepubliceerd.
- Er zijn meer afvaldumpingen in de openbare ruimte die tot extra opruimkosten hebben geleid.
- De aanbesteding van het contract 'Onkruid verwijderen op verhardingen' is afgerond en de prijzen zijn flink gestegen. In 2025 zal gekeken worden hoe de prestaties te halen blijven binnen budget.
- In het kader van goede toegankelijkheid van de openbare ruimte zijn diverse oversteekplaatsen en trottoirs aangepakt en voorzieningen als gidsgeleidelijnen aangebracht, ook bij nieuwe bushaltes.

Er zijn ook geplande werkzaamheden voor 2024 doorgeschoven naar 2025, zoals:

- Onderhoudswerkzaamheden Groot Hertoginnenlaan, wegens nader overleg met omwonenden.
- Een deel van het wegonderhoud Zuid/West Muiden.
- Onderhoud voetpaden Rembrandtkwartier in verband met glasvezelaanleg. Met ook de problematiek van boomwortelopdruk wordt nu gekeken naar een duurzame oplossing inclusief een proefvak.
- De parkeerplaats ABRI is nog in voorbereiding.
- Alle wegwerkzaamheden in Muiderberg, wachtend op de koppelkansen met het aan te leggen warmtenet.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Wegen	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud*	1.739	2.013
Groot onderhoud (voorziening)	4.814	1.535
Investerings**		1.068
Kapitaallasten	1.421	1.445

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

5. Water

Naast de reguliere onderhoudswerkzaamheden aan de waterwegen, zoals het verwijderen van riet, overtollige waterplanten en drijfvuil, is in 2024 een baggerplan verder uitgewerkt en opgesteld. Dit jaar zijn er enkele urgente werkzaamheden uit dit baggerplan uitgevoerd.

Vooruitlopend op het opstellen van het nieuwe beheerplan is er opdracht gegeven voor inspecties van de waterwegen en beschoeiingen.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Water	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud*	358	195
Investerings	0	0
Kapitaallasten	97	97

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

6. Groen

Alle beplantingen, bomen en grasachtige vegetaties worden periodiek onderhouden.

Hierbij is een deel van de beplantingen vervangen. Hierbij staat het vergroten van de biodiversiteit voorop. We monitoren de ontwikkeling van invasieve soorten zoals Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw.

De sierbeplanting rond de speelplaats aan de K.P.C. de Bazelstraat in Bussum en alle beplantingsvakken in de Generaal Kraijenhofstraat in Naarden is gerenoveerd. Verder hebben meerdere inwoners boomspiegels of geveltuintjes geadopteerd. Hierbij zorgen de bewoners zelf voor de beplanting, en krijgen zij een markeringsstegel. In het kader van het NK tegelwippen is er op verschillende plekken verharding weggehaald en vervangen door groen. Waar mogelijk is dit gecombineerd met de adoptie van boomspiegels.

Enkele (andere) bewonersinitiatieven:

- Oosterpad in Bussum is een buurttuin aangelegd en feestelijk geopend.
- Bijenschans in Bussum is een buurttuin aangelegd.
- Kamperfoliestraat zijn beplantingsvakken met bollen aangelegd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Groen	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud*	2.386	2.599
Investerings**	0	120
Kapitaallasten	102	154

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

7. Spelen

Onderhoud

Alle 500 toestellen zijn geïnspecteerd op veiligheid. Bij 85 toestellen kwamen gebreken aan het licht die zijn hersteld. Daarnaast zijn er ook aan de hand van meldingen speeltoestellen gerepareerd. Afhankelijk van de omvang zijn gebreken door eigen dienst of de aannemer hersteld. De zandondergronden en de zandbakken zijn gezeefd en aangevuld en de decowood-ondergronden (een soort houtsnippers) zijn geëgaliseerd en aangevuld.

Projecten/vervangingen

Op basis van een bewonersbijeenkomst is een voorlopig ontwerp gemaakt voor de Thorbeckestraat. Dit wordt in 2025 uitgevoerd. Verder zijn er voorbereidingen getroffen om het bestek 'Inkoop speeltoestellen' in 2025 aan te besteden. In samenwerking met skaters zijn er ontwerpen gemaakt voor de renovatie van alle skatebanen. Deze zijn vervolgens gerenoveerd. De twee grootste skatebanen (Bussum en Naarden) zijn feestelijk geopend, waarbij de plaatselijke skaters een grote rol hadden. Naar aanleiding van een bewonersinitiatief, is er aan de Beethovenlaan in Naarden een nieuwe jeu de boulesbaan aangelegd. Ook is de jeu de boulesbaan aan de Wijkplaats in Naarden gerenoveerd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Speelvoorzieningen	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud	221	181
Investerings*		442
Kapitaallasten	105	105

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

8. Sport

Onderhoud

De buitensportaccommodaties zijn beheerd volgens het huidige meerjarig onderhoudsplan. Er is gezorgd dat de sportaccommodaties functioneel, schoon (basis) en veilig zijn. Voor het beheren en onderhouden van de verschillende sportvelden worden de desbetreffende bondsnormen gevolgd. In Gooise Meren zijn dit: voetbal, hockey, tennis, rugby, handbal, korfbal, atletiek en honk- en softbal.

Projecten/vervangingen

Bij voetbalverenigingen SDO en NVC zijn de toplagen van enkele velden vervangen voor een minerale *infill*-laag. Dit is de eerste stap naar het uitfasen van rubbergranulaatvelden. Bij Hockeyclub Naarden is het hoofdveld voorzien van een nieuwe toplaag. Bij deze club zijn er ook voorbereidingen getroffen voor de aanleg van twee *dry-fields* in 2025.

In 2024 is gestart met het opstellen van een nieuw meerjarig onderhoudsplan voor 2026-2030.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Buitensportaccommodaties	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud*	829	556
Investerings**		1.171
Kapitaallasten	720	693

* Voor onderbouwing zie toelichting financiële verschillen bij programma 3.

** Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

9. Begraafplaatsen

Onderhoud

Het onderhoud op de 8 begraafplaatsen wordt uitgevoerd volgens het beheerplan. Hierdoor zijn de begraafplaatsen een aangename omgeving voor bezoekers en belanghebbenden. De begraafplaatsen dragen ook bij aan het imago van de gemeente en de kwaliteit van de leefomgeving. Het beheer is eveneens gericht op het behoud van de artistieke, cultuurhistorische en lokale natuurwaarden van de begraafplaatsen.

Projecten/vervangingen

Op begraafplaats Nieuw Valkeveen is nieuwe beplanting aangeplant en bodemverbetering toegepast om de beplanting weerbaarder maken. Daarnaast is gazon doorgezaaid met een bloemenmengsel ter vergroting van de biodiversiteit.

Op begraafplaats Bussum zijn paden omgevormd van grindpaden naar graspaden ter vermindering van hittestress. Daarnaast zijn bomen aangeplant die in de toekomst door nabestaanden geadopteerd kunnen worden als herdenkingsboom en tegelijkertijd de biodiversiteit van de begraafplaats vergroten.

Op begraafplaats Bussum, Muiden en Muiderberg zijn verzamelgraven ingericht.

Voor begraafplaats Muiden is het onderzoek naar het grondwater en een mogelijk drainage afgerond. De resultaten zijn verwerkt in een toekomstbeeld voor de begraafplaats welk in 2025 wordt afgerond.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Begraafplaatsen	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud	366	256
Investerings*		54
Kapitaallasten	43	57

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.

10. (Straat)meubilair

Onderhoud

Het reguliere onderhoud van de verkeersborden en straatmeubilair wordt hoofdzakelijk uitgevoerd door de eigen buitendienst. Voor projecten wordt een externe contractaannemer ingeschakeld. De werkzaamheden bestaan uit het schoonmaken en het vervangen en/of bijplaatsen van objecten, inclusief de bewegwijzering van de Nationale Bewegwijzeringsdienst.

De houten zitgedeeltes van de banken in Bussum zijn vervangen. Verder zijn alle zitbanken gereinigd of geschilderd. Tijdens groot onderhoud zijn de verkeersborden vervangen door gerecyclede borden. Eveneens is de toeristische bewegwijzering door de hele gemeente vervangen.

Er zijn diverse verkeerskundige maatregelen doorgevoerd zoals schoolzones, wegversmallingen, passeerstroken en overrijdbare verkeersheuvels. Voor de fietsers zijn er diverse voorzieningen aangelegd zoals rode fietsstroken, parkeer locaties, fietssluisen en verbeterde markering.

Kunstobjecten

Het klein onderhoud van openbare kunstobjecten is uitgevoerd door een gespecialiseerde externe partij. Het onderhoud bestaat uit het schoon- en graffiti-vrij maken, het schilderen, het verwijderen van alg en mos en het beschermen tegen weersinvloeden. Verder worden beschadigingen hersteld. Groot onderhoud is uitgevoerd aan het kunstwerk 'Empty Eyes'. Er is verduurzaamd door over te gaan op ledverlichting.

Het is moeilijk om te sturen op het budget, de werkzaamheden zijn vooral lastig in te schatten. Door werkzaamheden aan Empty Eyes' is budget in 2024 overschreden.

Sanering verkeersborden

De sanering van verkeersborden heeft als doel om het verkeersbeeld overzichtelijker te maken. In 2024 is weer een deel aangepakt, de totale sanering is nog niet afgerond.

Laadpalen

In 2024 zijn circa 17 nieuwe oplaadlocaties voor motorvoertuigen aangelegd.

Verkeersmaatregelen

Om de in uitvoering zijnde werkzaamheden volgens de richtlijnen uit te kunnen voeren is er in 2024 wederom materieel (hekken, bakens) aangeschaft. Verder moesten er geregeld verkeersbegeleiders ingehuurd worden. Ook bij grote evenementen en calamiteiten is hier gebruik van gemaakt.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

(straat)Meubilair	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud	254	225
Investeringen		0
Kapitaallasten	3	0

11. Verlichting & verkeersregelininstallaties (VRI)

Regulier onderhoud

Het onderhoud van de openbare verlichting betreft het schoonmaken van de lichtmasten en armaturen, alsook het vervangen van armaturen en lampen door duurzame ledverlichting. Schade- en storingsmeldingen worden wekelijks afgehandeld.

Het onderhoud aan de verkeersregelininstallaties is correctief. Dit betekent dat er vooral storingen worden verholpen. Er wordt aan gewerkt om de verkeersregelininstallaties ook op afstand te kunnen monitoren en sturen. Verder is er een meerjaren onderhoudsplan gemaakt waarbij de onderdelen van de verkeersregelininstallaties cyclisch worden vervangen.

Groot onderhoud en vervangingen

Om de duurzaamheidsopgave te versnellen en een structurele besparing op de energielasten te realiseren zijn er, eerder dan gepland, in 2024 al lantaarns verled. Het verleden zal de komende jaren doorgaan.

Het vervangen van de verkeersregelininstallatie op het kruispunt van de Bussummergrindweg/Struikheiweg was een grote vervanging (inclusief lussen) die in samenwerking met het wegonderhoud is uitgevoerd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Verlichting & verkeersregelininstallaties (VRI)	Begroting 2024	Realisatie 2024
Regulier onderhoud en groot onderhoud	466	413
Investerings*		518
Kapitaallasten	222	214

* Omdat de kredieten jaaroverstijgend zijn wordt alleen de realisatie 2024 gepresenteerd.